

Základní škola sv. Voršily v Olomouci

Aksamitova 6, 772 00 Olomouc

Futurismus a módní návrháři

Závěrečná práce

Autor: Barbora Navrátilová

Třída: IX

Vedoucí práce: Šárka Chlupová

Olomouc 2016

OBSAH

ÚVOD	2
KAPITOLA I – Futurismus	3
1 Výklad pojmu	3
2 Historie futurismu	3
2.1 Výňatek z Manifestu futurismu	5
3 Základní prvky	6
KAPITOLA II – Módní návrháři	7
1 Pierre Cardin	7
1.1 Životopis	7
1.2 Průběh navrhování	7
1.3 Kdo ho ovlivnil	8
1.4 Koho inspiroval	8
2 Thierry Mugler	9
2.1 Životopis	9
2.2 Kariéra	9
ZÁVĚR	11
POUŽITÁ LITERATURA	12
RESUMÉ	13

Úvod

Jako téma na absolventkou práci jsem si vybrala futurismus a módní návrháři. Už od začátku mě tento styl zaujal tím jak umělec ztvární svoji představu o budoucnosti. Například v módě mě zaujal jak návrhář při navrhování využije svoji fantazii a nemusí módu přizpůsobit k nošení.

KAPITOLA I – Futurismus

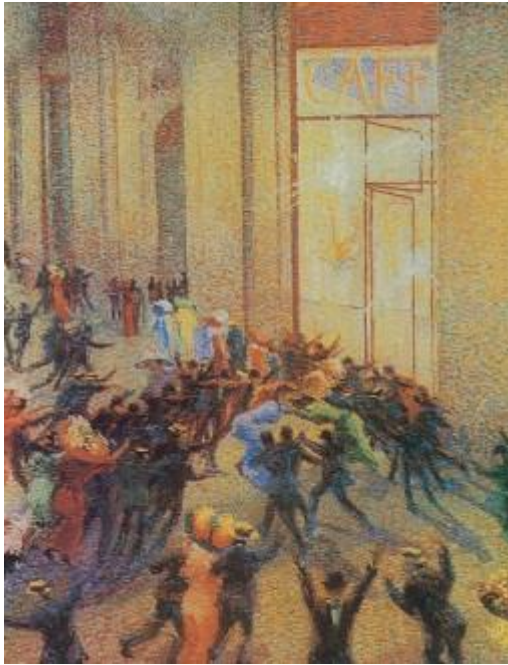
1. Výklad pojmu

Vznikl z italského slova *il futuro* – budoucnost.) Umělecký směr první čtvrtiny 20. století usilující o vytvoření netradičního dynamického umění, zdůrazňující techniku a civilizaci novými formami. Vznikl v severní Itálii těsně před válkou, později byl spojován i s fašismem. Uplatňoval se v literatuře, výtvarném umění i divadle. Na rozdíl od většiny moderních uměleckých směrů (impresionismu, fauvismu, kubismu), si futuristé vybrali své jméno sami. Usiloval o reformu umění a lidské aktivity, která se měla přizpůsobit modernímu životu. Futurismus odmítal tradiční hodnoty a narušoval dosavadní zvyklosti, snažil se zapůsobit na lidi a vyvolat v něm pocit konfliktů mezi novými a starými trendy, zároveň se snažil přesvědčit ho o správnosti moderní doby, nových kontextů a nových hodnot. Upřednostňovali, techniku a život ve velkoměstě. Rušil však i samostatný pojem umění a šel daleko přes jeho hranice. Futurismus je často považován za temperament bez směru, který šel za cílem bez síly. Dominantní postavení měla poezie. Ruší básnickou formu a starou skladbu. Užívali osvobozená slova (slova volně volená, bez návaznosti na předešlý text, nebo slovo.) Ruší interpunkci, a vyžaduje prudké tempo, užívá místo teček a čárek matematická a hudební znaménka. Básně chápe jako řadu opilých básnických metafor. Zároveň se futurismus staví proti psychologii básníka, nebo spisovatele, proti jeho názorům a osobním zpovědím.

2. Historie Futurismu

Futurismus vznikl v roce 1909, kdy italský básník Filippo Tommaso Marinetti napsal Manifest Futurismu, jež byl otisknut v italských novinách *La gazzetta dell'Emilia*. Ještě toho roku vyšel manifest také ve francouzských novinách *Le Figaro*. V roce 1910 vzdali podobný manifest malíři a v roce 1912 i

architekti. Manifest stanovil charakteristiku umění. Marinetti v něm vyjádřil svůj odpor ke všemu starému a tradičnímu. Na základě manifestu vznikla skupina futuristů, kam patřili umělci Umberto Boccioni, Carlo Carrà, Giacomo Balla, Gino Severini a Luigi Russolo. Spolu organizovali četná divadelní představení, básnické přednesy a výstavy malířských a sochařských děl. Vůbec nejvýznamnější byla expozice, která se konala v Paříži roku 1912 v galerii Bernheim-Juide kdo dostali futuristé mezinárodní forum Od roku 1911 začaly futuristé používat prvky převzaté z Kubismu a Expresionismu. Velmi brzy se futurismus dostal do Ruska. V Rusku se rozčlenil na dva směry - kubofuturismus a egofuturismus. Egofuturismus neměl velký význam, zatímco kubofuturismus značně ovlivnil tehdejší ruské umění. Futurismus měl nejednotnou ideologii, postupně se k němu připojovaly politické strany, především levicové (anarchisté, komunisté). Období mezi lety 1909 až 1914 se považuje za vrchol futurismu. Futurismus měl nejednotnou ideologii, postupně se k němu připojovaly politické strany, především levicové (anarchisté, komunisté...). Vzniklo nejvíce děl a futuristé drželi pohromadě. Během První světové války došlo k zániku původní skupiny futuristů. Umberto Boccioni namaloval pouze jeden obraz a byl zabit v roce 1916. Rovněž Gino Severini namaloval jediný obraz, odstěhoval se do Paříže a začal se věnovat kubismu. Poslední tečkou za futurismem se stalo politické období ve 20. letech 20. století, kdy se ke skupině futuristů přihlásil v roce 1924 diktátor Musollini. Tehdy již nešlo o umění, ale o návaznost na odpor proti Rakousku-Uhersku a anarchismus. Tento směr byl populární především v Itálii a Rusku. Futurismus měl velký vliv na konstruktivismus a imažinismus, méně patrný je jeho vliv i na surrealismus a celou řadu dalších uměleckých směrů. Před válkou se dostal futurismus ještě do jiných zemí kromě Itálie např. do Ruska, Japonska, Polska a Ameriky. Po válce se však rozdrobil a stal se součástí jiných směrů.

Obr. č.1 *Obrázek nazvaný Rvačka v pasáži namaloval roku 1909 Umberto Boccioni*

Obr.č.2 *Obrázek nazvaný Modrá tanečnice namaloval Gino Severini*

2.1 Výňatek z Manifestu futuristických malířů

Napsáno koncem února 1910

CHCEME:

- 1 - zničit kulturu minulosti, posedlost starobylostí, pedantství a akademický formalismus.
- 2 - hluboce pohrdat všemi formami napodobování.
- 3 – velebit všechny formy originality, byť by byly sebetroufalejší a sebeagresivnější.
- 4 – čerpat odvahu a pýchu v nicotném nařčení z bláznovství, jímž šlehají a umlčují novátory.
- 5 – považovat umělecké kritiky za zbytečné a škodlivé.
- 6 – povstat proti tyranii slov „harmonie a dobrý vkus“ výrazů natolik pružných, že jimi lze snadno strhat díla Rembrandtova i Goyova.

- 7 – vymést z ideálního pole umění všechny již otřepané motivy a náměty.
- 8 – vyjádřit a oslavit dnešní život, neustále a bouřlivě přetvářený vítěznou vědou.

PROHLAŠUJEME :

- 1 – že v malířství je naprostou nutností vrozený komplementarismus, tak jako v poezii volný verš a v hudbě polyfonie.
- 2 – že je nezbytno obecnou dynamičnost vyjadřovat jako dynamický pocit.
- 3 – že ke znázorňování přírody je zapotřebí upřímnosti a panenské čistoty.
- 4 - že pohyb a světlo narušují hmotnost těles.

BOJUJEME :

- 1 – proti patině a glazurám, již mají dodat obrazům.
- 2 – proti povrchním a elementárním archaismům, které se zakládají na vybarvování ploch a redukuje malířství na nemohoucí, dětinskou a groteskní syntézu.
- 3 – proti klamnému futurismu secesionistů a nezávislých, z nichž se ve všech zemích stali představitelé nového akademismu.
- 4 – proti aktu v malířství, právě tak odpornému a skličujícímu jako cizoložství v literatuře.

3.1 Základní prvky

Futuristé často používali pronikavé barvy, nikdy si však nevyvinuli ucelenou teorii barvy, jíž by se nějak odlišovali od ostatních výtvarných umělců tohoto období. Jejich počáteční zájem o neoimpresionismus ustoupil trvalejšímu zájmu o kubismus. Futuristé často ve svých dílech zachycovali rychlost, energii, energetické linie, davy, městský charakter, nové techniky, pokrok, rychlost. Ze začátku hledali inspiraci v kubismu.

Kapitola II - Módní návrháři

1. Pierre Cardin Itálie Benátky 1922

Pierre Cardin je Italský návrhář, který se zabývá futuristickou módou. Rozšířil roli tradiční couterie – zabývá se obchodem a licencemi a navrhováním oděvů. Jeho tvorba je za hranicí módy.

1.1 Životopis

Narodil se v italském San Biagio di Callata v oblasti Treviso. Rodiče se přestěhovali do Francie. V roce 1945 přišel Cardin do Paříže studovat architekturu. V Paříži se začal zaučovat módnímu krejčovství a návrhu např. u Paquina, Elsi Schiaparelliové nebo Christiana Diora. Svůj vlastní podnik založil Pierre Cardin v roce 1950 a v roce 1953 se stal členem prestižního francouzského sdružení Chambre Syndicale de la Haute Couture. V roce 1959 jako první couturier v historii sdružení vytvořil Cardin kolekci přímo vyrobenou pro prodej a nošení. Později takové kolekce dostaly název prêt-à-porter (vezmi a nos). V roce 1959 byl ovšem svět haute couture Cardinovým počinem šokován a návrháře ze syndikátu na čas vyloučili. Později se už žádný z vrcholných salonů bez kolekce prêt-à-porter neobešel. Pierre Cardin udělal revoluci ve vysoké módě, přiblížil ji nejširší veřejnosti.

1.2 Průběh navrhování

V průběhu těchto návrhů Cardin usiloval o objevení vztahu postavy k jejímu okolí. Cardin proměnil postavu v lidskou sochu – od límců a šatů připomínající pouzdro na tělo v 50. a 60. letech až po sci-fi styl s přehnaně velkými rameny v 80. letech. Od 90. let 20.století se Cardin staví čistě do pozice návrháře – teoretika.

Buduje úspěšný byznys a vydělává peníze na licencích a investuje je do podniku, takže si může dovolit luxus navrhování oblečení, které je výsledkem jeho futuristického zájmu.

1.3 Kdo ho ovlivnil

Elsa Schiaparelli - zaměstnávala Cardiho jako střihače a krejčího, ale její vliv lze najít v Cardinově touze zkoušet věci kontroverzní nebo neakceptovatelné.

Christian Dior – jako asistent tohoto coutunera byl Cardin ovlivněn tím, jak Dior používal strukturované formy, jenž umožňoval zpracování látky, které bylo jinak nemyslitelné.

1.4 Koho inspiroval

Hannah MacGibbon pro Chloé – v kolekci Jaro 2009 se vyznačovala lazurovaným okrajem, který se objevil v kolekci counture pro jaro 1970

Halston – Začal experimentovat s límci, na nichž od 60. let vydělával Cardin ohromné jmění

Obr č. 3 Zimní kolekce 1968 .

Obr č.4 Návrh v roce 1968

2.Thierry Mugler (Francie 1948 Štrasburk)

2.1 Životopis

Narodil se 21. prosince ve Štrasburku. Od roku 1966 studoval tanec na štrasburské umělecké škole. Přestěhoval se do Paříže, kde pracuje jako dekoratér. Učí se šít oblečení a šije převážně pro sebe nebo pro přátele. V roce 1975 zakládá stejnojmennou společnost a o rok později představuje kolekci pro ženy. Po velkém ohlasu v roce 1978 uvádí na trh kolekci pánské módy. Poté, co si Mugler nafotil vlastní reklamní kampaň, vydává knihu fotografií nazvanou Thierry Mugler Photographer, fotografie ve stylu statické propagandy vyvolávají kontroverzní ohlasy. Murgenu slavný motorkářský korzet se poprvé objevil v roce 1992 ve videoklipu „ Too Funky,, George“Michaela.

2.2 Kariéra

Thierry Mugler se pevně držel svých zdrojů inspirace od hmyzu, hollywoodského glamour stylu a S M po ruský konstruktivismus a roboty. I když se nejvíce proslavil navrhováním fantasi kostýmů jeho oblečení pro denní nošení rovněž slouží jako vzor ženy 80. let. Mugler byl první mezi návrháři, který vyjádřil nový druh žen. Ženy 70. a 80. let 20. století se snažil vyrovnat mužům. Návrhy od Muglera se vyznačovaly velkými rameny, výrazně hranatými liniemi a zářivými barvami.

Obr.č. 5 Návrh v roce 1999

Obr.č.6 Róba 90. let od Muglera

ZÁVĚR

Futurismu se v dnešní době především používá v malbě, módě, designu, architektuře a literatuře. Nejvíce se používá v Číně, Rusku, Itálie, atd. V republice je a byl nejvíce rozšířen ve výtvarném umění. Představitelé: Bohumil Kubišta Otto Gutfreund, Růžena Zátková. Futurismus vzbudil zájem mladých umělců v Itálii, v Rusku, i v řadě dalších zemí. Měl své představitele i v Čechách. Svou studii o něm napsal i malíř Josef Čapek. Okouzlení technikou přejali čeští futuristé mezinárodně uznávaný směr avantgardy poetismus.

POUŽITÁ LITERATURA

1. PIJOAN José. *Dějiny umění 9*. Balios knižní klub 1997. 331 s.
2. LITTLE Stephen. *Ismy jak chápat umění*. Nakladatelství Slovart 2005. 141 s.
3. LEVINSKI NOEL Palomo. *Nejvlivnější světoví módní návrháři*. Praha mladá fronta 2011. 192 s.
4. GLENNOVÁ Martina. Citováno 1. 5. 2009. *Artmuseum*.
Dostupné z: http://www.artmuseum.cz/smery_list.php?smer_id=65

RESUMÉ

This work is ongoing on the development of the artistic direction of futurism. Work includes the famous fashion designer. The thesis describes the history and development of this direction. Futurism also influence fashion, which is included in this work as the most famous designers of this style.

